DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

ROK II **Warszawa, dnia 10 lipca 1947 r.** **Nr 6**

Treść:

56

ZARZĄDZENIE

MINISTRÓW: ZIEM ODZYSKANYCH, ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ, ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH ORAZ ODBUDOWY

z dnia 15 listopada 1946 r.

w sprawie wydzielenia nieruchomości na cele publiczne na obszarze Ziem Odzyskanych oraz byłego Wolnego Miasta Gdańska.

W związku z rozpoczętą akcją przyjmowania wniosków od osadników o przyznanie prawa własności nieruchomości ziemskich zachodzi konieczność uregulowania wydzieleń z zapasu ziemi na cele publiczne zgodnie z zasadami art. 7 dekretu z dnia 6.IX.1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska.

Wobec powyższego zarządza się co następuje:

I.

Postanowienia ogólne.

1) Obszar gruntów wydzielonych na cele publiczne nie może przekraczać 10% ogólnej powierzchni użytków rolnych, wchodzących w skład zapasu ziemi na obszarze województwa. Użytków rolnych wydzielonych na cele szkolne nie wlicza się do podanej wyżej normy.

2) Nieruchomości, użytkowane przez osadników, mogą być przeznaczone na cele publiczne tylko wyjątkowo, gdy nie można wydzielić innych nieruchomości i za zwrotem nakładów oraz kosztów, związanych z przesiedleniem.

3) Nieruchomości, objęte wydzieleniem nie mogą być wliczone do zapasu ziemi, przeznaczonego na osadnictwo.

4) Wydzielenia na cele publiczne ustala się wg norm podanych w odpowiednich przepisach szczególnych, a w ich braku wg norm podanych w niniejszym zarządzeniu.

Na cele publiczne należy wydzielać nieruchomości—w miarę potrzeby i możliwości—wraz ze znajdującymi się na nich budynkami. Na ten cel należy przeznaczać w pierwszym rzędzie te budynki, które służyły podobnym celom za czasów niemieckich.

II.

Zasady postępowania.

1) Czynności przygotowawcze, związane z wydzieleniem nieruchomości na cele publiczne, przeprowadzają władze ziemskie I i II instancji uzgadniając je z władzami osiedleńczymi (Wydziały i Referaty Osiedleńcze) i władzami planowania przestrzennego.

2) Powiatowe władze ziemskie wzywają do złożenia wniosków o wydzielenie właściwe władze i instytucje, zainteresowane w uzyskaniu gruntów, wyznaczając im odpowiedni termin.

3) Wniosek winien zawierać:
- a) wskazanie instytucji lub władzy, która ubiega się o wydzielenie,
- b) oznaczenie nieruchomości, obszaru, oraz celu, któremu ma służyć nieruchomość,
- c) wyliczenie zabudowań, inwentarzy itp.

4) W przypadku, gdy zainteresowana władza lub instytucja nie złoży wniosku w terminie, powiatowa władza ziemska zaprojektuje wydzielenie z urzędu.

5) Złożone wnioski powiatowa władza ziemska po zbadaniu i uzgodnieniu z władzą osiedleńczą i urzędem planowania przestrzennego prześle wojewódzkiej władzy ziemskiej do dnia 31. XII.1946 r.

6) Na podstawie wymienionych wyżej materiałów, wojewódzka władza ziemska sporządzi ogólny projekt wydzielenia nieruchomości na cele publiczne na obszarze województwa i uzgodni go z władzą osiedleńczą i z regionalną dyrekcją planowania przestrzennego.

7) W wyjątkowych wypadkach, gdy przy projektowaniu wydzielenia od razu zachodzi konieczność wykonania wydzielenia na gruncie, wojewódzka władza ziemska w porozumieniu z regionalną dyrekcją planowania przestrzennego może zrządzić wykonanie projektu wydzielenia.

8) Dalszy tryb postępowania ustali rozporządzenie wykonawcze do art. 7 dekretu.

III.

Przepisy szczególne.

1) Wydzielenie gruntów na cele szkolne.

Wydzielenie gruntów na cele szkolne dokonywuje się na podstawie sieci szkół ustalonej przez właściwe władze. Przy projektowaniu wydzieleń na cele zawodowego szkolnictwa rolniczego należy kierować się następującymi normami:
- a) dla szkół rolniczych powiatowych od 30 do 50 ha użytków rolnych,

b) dla liceów rolniczych i szkół specjalnych od 50 do 80 ha użytków rolnych,
c) dla gminnych szkół rolniczych od 5 do 10 ha użytków rolnych.

Przy wydzielaniu gruntów na cele szkolnictwa ogólno-kształcącego należy stosować następujące normy:

a) dla uniwersytetów ludowych oraz powiatowych szkół wychow. społ. 5—50 ha użytków rolnych,
b) dla wiejskich gimnazjów ogólno-kształcących od 1,5 do 2 ha użytków rolnych,
c) dla szkół zawodowych nierolniczych od 1,5 do 2 ha użytków rolnych,
d) dla szkół powszechnych pod budynki, dla celów nauczania przyrody, na ogródki działkowe i na boisko od 1,5 do 2 ha użytków rolnych,
e) na przedszkola ok. 0,5 ha użytków rolnych.

W przypadku, gdy zachodzi konieczność utworzenia internatu dla młodzieży, a podane wyżej normy są niewystarczające, wydziela się dodatkowo 1 ha użytków rolnych na potrzeby internatu pod zabudowania, boisko sportowe, uprawę warzyw itp.

2) Wydzielenia na cele społeczne i ogólnogromadzkie.

Przy tego rodzaju wydzieleniach należy stosować następujące normy:

a) dla wiejskich domów ludowych społecznych pod zabudowania, boiska, parki od 1,5 do 2 ha użytków rolnych,
b) dla celów spółdzielni ok. 0,5 ha użytków rolnych,
c) dla remizy strażackiej ok. 0,25 ha użytków rolnych,
d) dla remizy wspólnych narzędzi ok. 0,25 ha użytków rolnych,
e) na kopalnię gliny, piasku, grzebowiska zwierzęce itp. ok. 0,1 ha użytków rolnych.

W przysiółkach należy wydzielać łącznie do 1,5 ha użytków rolnych na przedszkola, boiska sportowe, cele spółdzielcze itp.

3) Wydzielenie na cele sanitarne, administracji rządowej i samorządowej dokonywuje się w porozumieniu z właściwymi władzami.

4) Wydzielenie na cele opiekuńczo-wychowawcze.

Wydzielenie na rzecz instytucji opiekuńczo-wychowawczej może być dokonane tylko w przypadku, gdy działalność instytucji uzależniona jest od posiadania nieruchomości.

5) Wydzielenia na ośrodki kultury rolnej i dla zakładów przemysłu rolnego.

Na ośrodki kultury rolnej winny być przede wszystkim przeznaczone nieruchomości zaprojektowane do wydzielenia na ten cel przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych przy współudziale Ministerstwa Ziem Odzyskanych i Państwowych Nieruchomości Ziemskich. Inne nieruchomości mogą być przeznaczone na ośrodki kultury rolnej tylko wtedy, gdy nie utrudni to akcji osiedleńczej (np. nieruchomości wydzierżawione instytucjom).

Przy ustalaniu wydzieleń należy w pierwszym rzędzie uwzględnić potrzeby specjalnych instytucyj, jak np. Państwowych Zakładów Hodowli Roślin itp.

Na cele kultury rolnej mogą być wydzielone nieruchomości zarówno w całości jak i w części. Część nieruchomości, pozostała po wydzieleniu ośrodka kultury rolnej, winna być przeznaczona na uzupełnienie gospodarstw nieżywotnych lub na tworzenie gospodarstw samodzielnych.

6) Wydzielenie na melioracje i inne cele wodne.

Wydzielenie winno objąć grunty, przeznaczone na cele melioracji i regulacji rzek, osuszanie bagien, tworzenie zapór wodnych itp. wg planów właściwych władz.

7) Wydzielenia na cele wojskowe.

Na cele wojskowe wydzielać należy grunty pod lotniska, poligony, place ćwiczeń itp.

Wojewódzkie władze ziemskie w porozumieniu z władzami wojskowymi ustalają, czy nieruchomości zajęte w czasie wojny na cele wojskowe (pod lotniska, baraki itp.) są nadal potrzebne wojsku. Wnioski miejscowych władz wojskowych wymagają aprobaty Ministerstwa Obrony Narodowej.

8) Wydzielenia na potrzeby związków religijnych, uznanych prawnie wyznań.

Wydzielenia na potrzeby związków religijnych, uznanych prawnie wyznań, należy projektować tylko w razie istotnych potrzeb terenu, t.j. gdy w danej okolicy istnieją lub mają być założone odpowiednie gminy wyznaniowe. Wydzielenie obejmuje gospodarstwo o pow. przewidzianej w art. 9 Dekretu z dnia 6.IX. 1946 r. oraz obszar niezbędny do wykonywania kultu religijnego.

9) Wydzielenia na rozbudowę miast, uzdrowisk, letnisk i kolonii mieszkaniowych.

Na wymienione wyżej cele wydziela się grunty tylko w przypadku, gdy właściwa władza stwierdzi, że projektowana rozbudowa miasta zostanie przeprowadzona w najbliższym czasie.

10) Na ogródki działkowe należy wydzielać nieruchomości, nadające się do uprawy, położone w dogodnych warunkach komunikacyjnych. Nieruchomości, użytkowane do dnia 1.I.1945 r. jako ogródki działkowe, należy wydzielać na ten sam cel, jeżeli miejscowe warunki ekonomiczne nie uległy zmianie.

11) Inne wydzielenia.

Wojewódzka władza ziemska dokona wydzielenia terenów, które po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej władzy przemysłowej lub wyższego urzędu górniczego uzna za niezbędne dla rozwoju istniejących zakładów przemysłowych, górniczych i hutniczych.

Ponadto winny być dokonane wydzielenia zabytków historycznych, architektonicznych i osobliwości przyrody, jak również odpowiednich obszarów na parki ludowe, zieleńce publiczne itp. Przy projektowaniu wydzielenia na cele komunikacji publicznej oraz na inne cele publiczne, niewymienione szczegółowo w art. 7 dekretu z dnia 6.IX.1946 r. należy kierować się ogólnymi zasadami, podanymi w niniejszym zarządzeniu.

Minister Ziem Odzyskanych:
Wł. Gomułka

Minister Administracji Publicznej:
Wł. Kiernik

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
St. Mikołajczyk

Minister Odbudowy:
M. Kaczorowski

57

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 8 kwietnia 1947 r.

(Nr Wet. 3-II-13/3)

wydane w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej i Ministrem Aprowizacji i Handlu o obowiązkach i sposobie dostarczania zwłok zwierzęcych do zakładu Utylizacyjnego w Zieleńcu, pow. Kutno.

Na podstawie art. 17 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22.VIII.1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U.R.P. Nr 77, poz. 673) w brzmieniu ustawy z dnia 16. IV.1938 r. (Dz. U.R.P. Nr 27, poz. 245) zarządzam dla powiatu kutnowskiego woj. łódzkiego, powiatu gostynińskiego woj. warszawskiego i dla powiatu włocławskiego woj. pomorskiego obowiązek dostarczania zwłok zwierzęcych do Zakładu Utylizacyjnego w miejscowości Zieleniec, gm. Błonie powiatu kutnowskiego, woj. łódzkiego w sposób następujący:

1) Właściciele lub posiadacze zwierząt z terenu w.w. powiatów, obowiązani są o każdym wypadku padnięcia jakiegokolwiek zwierzęcia z gatunku jednokopytowych, bydła rogatego (również cieląt), trzody chlewnej, owiec, kóz i psów, — powiadomić niezwłocznie, ustnie lub telefonicznie, bezpośrednio, bądź za pośrednictwem przełożonego swej gminy, sołtysa lub posterunku milicji obywatelskiej, zakład utylizacyjny w Zieleńcu (poczta Ostrowia k/Kutna—telefon Nr 5), względnie upoważnionego przez tenże zakład—rakarza.

2) Właściciele lub posiadacze zwłok zwierzęcych o ile nie dostarczą ich bezpośrednio do w.w. zakładu utylizacyjnego lub nie oddadzą ich upoważnionemu przez tenże zakład rakarzowi, — są obowiązani dostarczyć je do punktów zbiorczych zwłok zwierzęcych. Starostowie (powiatowi lekarze weterynarii) w porozumieniu z kierownictwem zakładu utylizacyjnego w Zieleńcu wyznaczą dla poszczególnych rejonów punkty zbiorcze zwłok zwierzęcych i podadzą do wiadomości publicznej.

3) Zakład utylizacyjny w Zieleńcu obowiązany jest, o ile powiatowy lekarz weterynarii na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9.I.1928 r. (Dz. U.R.P. Nr 19, poz. 167) nie zarządzi inaczej, bezzwłocznie po otrzymaniu doniesienia zwłoki zwierzęce odebrać.

4) Odbiór zwłok zwierzęcych przez zakład utylizacyjny przez upoważnionego rakarza lub dozorcę punktu zbiorczego zwłok zwierzęcych winien być stwierdzony przez wydanie dostarczającemu (właścicielowi lub posiadaczowi) padłego zwierzęcia pokwitowania odbioru zwłok zwierzęcych na blankietach zakładu utylizacyjnego w Zieleńcu. Pokwitowanie takie stanowi dowód wobec właściwych władz, oraz daje posiadaczowi:

a) prawo do otrzymania od zakładu utylizacyjnego ustalonego wynagrodzenia za zwłoki zwierzęce,

b) możność kupna mączki mięsno-kostnej na karmę dla zwierząt gospodarskich po cenie ulgowej, stosowanej przez zakład utylizacyjny w Zieleńcu.

5) Zakład utylizacyjny w Zieleńcu wypłacać będzie właścicielom (posiadaczom) za zwłoki zwierzęce wynagrodzenie za okazaniem pokwitowania odbioru zwłok zwierzęcych w terminie nie dłuższym niż 30 dni i w wysokości nie niższej niż 50% ceny za skóry, ustalonej zarządzeniem

Ministra Przemysłu z dnia 6.XI.1946 r. o skupie i znakowaniu skór surowych (Monitor Polski z dn. 25.XI.1946 r. Nr 131, poz. 243), za zwłoki zwierząt, nie objętych w.w. zarządzeniem, wypłata nastąpi według stawek ustalonych przez Centralę Skór Surowych.

6) Zakład utylizacyjny w Zieleńcu wypłaci również właścicielom (posiadaczom) za dowiezienie (transport) własnymi środkami przewozowymi zwłok zwierzęcych do zakładu lub do punktów zbiorczych zwłok zwierzęcych, wynagrodzenie według stawek za podwody ustalonych przez właściwe władze samorządowe, jako też zwróci koszty opłat telefonicznych za okazaniem pokwitowania.

7) Zabrania się na terenach powiatów, wymienionych na wstępie niniejszego zarządzenia zbierania, skupowania, sprzedawania i przetwarzania zwłok zwierzęcych, wyszczególnionych w pkt. 1, przez wszelkie osoby i instytucje nieupoważnione przez zakład utylizacyjny w Zieleńcu.

8) Winnych niestosowania się do przepisów niniejszego zarządzenia pociągać należy do odpowiedzialności karnej w trybie administracyjnym z mocy art. 98 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 22.VIII.1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U.R.P. Nr 27, poz. 275) oraz Dekretu z dnia 6.XI.1945 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych oraz nawiązek (Dz. U.R.P. Nr 56, poz. 312).

9) Zarządzenie niniejsze należy podać do wiadomości publicznej na terenie powiatów: kutnowskiego, gostynińskiego i włocławskiego sposobem tam przyjętym.

Minister:
J. Dąb-Kocioł

58

PISMO OKÓLNE

z dnia 12 maja 1947 r.

(Nr FZ/2-I-0/11)

w sprawie zaliczek z gospodarstw (działek) na Ziemiach Odzyskanych.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych na podstawie art. 24 ust. 2 dekretu z dn. 6.IX.46 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na Ziemiach Odzyskanych i byłego wolnego miasta Gdańska (Dz. U.R.P. Nr 49 poz. 279) w porozumieniu z Ministerstwem Ziem Odzyskanych postanowiło od nabywców gospodarstw poniemieckich (działek), na które zostały wydane akty nadania, pobrać zaliczki na poczet spłaty ceny nabywczej wg następujących wytycznych:

1) za gospodarstwa ogrodnicze i za gospodarstwa rolne o specjalnej kulturze . . . . 3 q żyta z ha

2) za gospodarstwa rolne posiadające przynajmniej jedną dorosłą sztukę inwentarza żywego (konia krowę)

a) nie podlegające regulacji (samodzielnego gospodarstwa) z zabudowaniami:
w dobrym stanie . . . 1,5 q „ „
w średnim „ . . . 1 q „ „

b) podlegające regulacji (podziałowi) i użytkujące wspólnie zabudowania, które są
w dobrym stanie . . . 0,75 q „ „
w średnim „ . . . 0,5 q „ „

3) Zaliczki wymierzane i pobierane będą z gospodarstw poniemieckich poniżej 100 ha.

4) Nie wymierza się zaliczek za gospodarstwa przydzielone repatriantom, b. właścicielom ziemskich z tytułu nadziału w myśl art. 17 dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej z 6.IX.1944 r. oraz tym, których gospodarstwa rolne zostały, w myśl dekretu z 28.XI.45 r. o przejęciu niektórych gruntów na cele reformy rolnej i osadnictwa, przejęte na reformę rolną i którzy otrzymali gospodarstwa zamienne, poza tym wszystkim, którzy zostali w 1947 r. dotknięci klęską powodzi.

5) Wymiar zaliczek powyższych winien być dokonany przez Starostwa Powatowe—Referaty Rolnictwa i Reform rolnych najpóźniej do 1.VII.1947 r.

6) Wykazy zaliczek sporządzone w 2-ch egz. winny zawierać następujące dane:

1) Nazwisko i imię nabywcy gospodarstwa oraz imię ojca,

2) Miejsce zamieszkania nabywcy (wieś, gmina, powiat),
3) Obszar gospodarstwa,
4) Stan zabudowań i inwentarzy,
5) Wysokość wymierzonej zaliczki w q żyta,
6) Wpłaty,
7) Uwagi.

Urzędy Wojewódzkie otrzymane ze Starostw wykazy przesyłają do właściwego Oddziału Państwowego Banku Rolnego, który potwierdza na jednym z nadesłanych egzemplarzy przyjęcie do administracji wskazanym w nim należności i zwraca ten egzemplarz Urzędowi Wojewódzkiemu.

Ob. Ob. Kierownicy Działów Roln. i R. R. Urzędów Wojewódzkich oraz Naczelnicy Wydziałów Finansów Rolnych tudzież na szczeblu powiatowym Komisarze Ziemscy osobiście zainteresują się wykonaniem powyższych prac.

w/z Minister:
St. Kowalewski

59

PISMO OKÓLNE

z dnia 16 maja 1947 r.

(Nr G.K.Z./I/28/47)

w sprawie uzgodnienia postanowień dotyczących działalności komisyj osadnictwa rolnego.

W związku z wysuwanymi wątpliwościami, dotyczącymi interpretacji art. 5 pkt. c) i art. 8 pkt. b) dekretu z dnia 13 września 1946 r. o organizacji komisyj ziemskich (Dz. U.R.P. Nr 61, poz. 340)—Ministerstwo w porozumieniu z Ministerstwem Ziem Odzyskanych wyjaśnia, co następuje:

W myśl art. 8 pkt. b) cyt. dekretu powiatowe komisje ziemskie orzekają we wszystkich sprawach, w których stosownie do przepisów szczególnych zastrzeżony jest udział pełnomocników do spraw reformy rolnej. Instytucja takich pełnomocników przewidziana jest w dekrecie z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U.R.P. z 1945 r. Nr 3, poz. 13). Przepisy jednak tego dekretu, o ile są sprzeczne z postanowieniami dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U.R.P. Nr 49, poz. 279), utraciły na tym obszarze moc obowiązującą (art. 47 tego ostatniego dekretu). W szczególności więc przestały obowiązywać przepisy o pełnomocnikach do spraw reformy rolnej, w myśl bowiem art. 33—36 dekretu z dnia 6 września 1946 r. władzami właściwymi do orzekania i dokonywania wszelkich czynności w wykonaniu tego dekretu są władze administracji ogólnej oraz powołane przy tych władzach komisje osadnictwa rolnego. W konsekwencji powołane na wstępie przepisy art. 5 pkt. c) i art. 8 pkt b) dekretu z dnia 13 września 1946 r. o organizacji komisji ziemskich w odniesieniu do obszaru Ziem Odzyskanych i b. Wolnego m. Gdańska są bezprzedmiotowe. A więc komisje ziemskie na tym obszarze nie są powołane do orzekania ani w sprawach nadania ziemi osadnikom, ani w jakichkolwiek innych sprawach, wynikających z dekretu z dnia 6 września 1946 r.

w/z Minister:
St. Kowalewski

60

PISMO OKÓLNE

z dnia 17 maja 1947 r.

(Nr UR/6.I.1/79)

o załatwieniu spraw inwalidów wojennych, partyzantów, zdemobilizowanych i rodzin po poległych żołnierzach.

Załatwianie spraw przydziałów gruntów inwalidom wojennym, zdemobilizowanym wojskowym, partyzantom, oraz rodzinom po poległych żołnierzach pomimo obowiązujących u-

staw i rozporządzeń nie jest należycie wykonywane w terenie, co wywołuje rozgoryczenia i skargi oraz interwencje władz wojskowych.

Celem usunięcia tego stanu przypominam Urzędom Wojewódzkim, że na podstawie dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej z dnia 6.IX.1944 r. art. 10 pkt. 2 pierwszeństwo z pośród uprawnionych kandydatów przysługuje żołnierzom Wojska Polskiego, inwalidom wojennym oraz uczestnikom partyzanckich walk o Polskę Demokratyczną. Art. 16 niniejszego dekretu postanawia, że obywatele polscy—rolnicy, którzy niezależnie od swej woli znajdują się poza granicami kraju oraz żołnierze Wojska Polskiego, których rodziny obecnie znajdują się poza granicami kraju będą uwzględnieni przy rozdziale ziemi po powrocie do kraju względnie po demobilizacji.

Polecam ściśle przestrzegać i stosować niniejsze przy przydziale gospodarstw łącznie z zarządzeniem Ministerstwa z dnia 3.I. rb. Nr UR/2.IV.2/127 w związku z załatwieniem spraw inwalidów wojennych i wojskowych.

Przy przydziale inwentarza żywego i martwego w pierwszej kolejności należy również uwzględnić potrzeby wyżej wymienionych.

Przypominam o konieczności szybkiego, grzecznego i rzeczowego załatwiania petentów oraz ich podań w granicach obowiązujących przepisów.

Jedynie taki sposób traktowania spraw unormuje stosunki i ułatwi współpracę sfer wojskowych z urzędami ziemskimi.

Niniejsze zarządzenie polecam niezwłocznie podać do wiadomości wszystkim organom wykonawczym i Komisjom Ziemskim oraz poddać rewizji usterki i dotychczasowe niewłaściwie załatwione sprawy.

W razie stwierdzenia złej woli będę winnych pociągać do odpowiedzialności.

Minister:
J. Dąb-Kocioł

61

PISMO OKÓLNE

z dnia 19 maja 1947 r.

(Nr UR/5.I.119)

w sprawie ustalenia szerokości pasów drogowych w związku z przebudową ustroju rolnego.

W załączeniu przesyła się do wiadomości i stosowania zarządzenie Ob. Ministra Komunikacji Nr IX.D.2/j/11/47 z dnia 29 marca r. b. w sprawie ustalenia szerokości pasów drogowych w związku z przebudową ustroju rolnego, wydanego w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych oraz Odbudowy (Główny Urząd Planowania Przestrzennego).

I. W związku z pkt. 3 cytowanego zarządzenia Ministerstwo wyjaśnia.

1. W wypadku konieczności poszerzenia istniejących dróg publicznych do 12 m. względnie zaprojektowania nowych o szerokości nieprzekraczającej tej normy, jeżeli nie ma na ten cel gruntów państwowych lub samorządowych—należy dążyć do tego, aby Rada Uczestników Scalenia zadeklarowała wydzielenie odpowiedniego obszaru z gruntów uczestników scalenia.
   Analogicznie należy postępować w przypadku konieczności poszerzenia nieznacznie (maks. o 4 m.) istniejących dróg publicznych o trwałej nawierzchni, nawet wtedy, gdyby na skutek tego poszerzenia droga była szersza od 12 m.
2. W przypadku konieczności poszerzenia istniejących dróg publicznych do szerokości ponad 12 m., o ile Rada Uczestników Scalenia nie zgodzi się na wydzielenie gruntów potrzebnych na całą szerokość pasa, to należy dążyć do tego, ażeby wydzielone zostały odpowiednie grunty chociaż na szerokość pasa drogowego, niezbędnego dla miejscowych potrzeb, i o tej szerokości drogę przewidzieć w planie scaleniowym.
   Analogicznie należy postępować w wypadku projektowania nowej drogi publicznej szerszej od 12 m. oraz gdy istniejące drogi o trwałej nawierzchni mają być poszerzone znacznie (ponad 4 m.).
3. Przy opracowaniu projektu scalenia, gdy pewne drogi w projekcie scalenia nie będą uwzględnione o właściwej szerokości lecz ich właściwa szerokość będzie przewidziana tylko planem zagospodarowania przestrzennego, należy uwzględnić taki układ działek po scaleniu, aby grunty na

pasy drogowe były pobrane (wykupione) w przyszłości możliwie od największej linoty gromadzkie, lub gdy niemożliwe jest O ile na obszarze scalenia istnieją wspólnoty gromadzkie, lub gdy niemożliwe jest projektowanie działek pod kątem zbliżonym do prostego do pasów drogowych— wskazane jest wydzielenie pasów drogowych, przewidzianych planem przestrzennego zagospodarowania, na wspólną własność uczestników scalenia o określonych udziałach.

Mogą być wzięte pod uwagę jeszcze inne rozwiązania w zależności od warunków miejscowych, liczyć się jednak należy z tym, by przyszłe przejęcie (wykup) gruntów przewidzianych na pasy drogowe nie spowodowało uszczuplenia gruntów w przyległych działkach w stopniu nadmiernym.

4. Nowoprojektowane drogi publiczne mogą być w myśl powyższych wytycznych przewidziane w projekcie scalenia tylko w tym wypadku, gdy odpowiednie władze określą ściśle w terenie osie tych dróg.
5. Przy innych regulacjach rolnych, jak przy znoszeniu służebności, wykupie dzierżaw, zamianie gruntu, podziale wspólnot itp. należy postępować analogicznie w wypadku braku gruntów państwowych lub samorządowych na cele projektowanych pasów drogowych.

II. W związku z p. 2 cytowanego zarządzenia wyjaśnia się że, oznaczonymi na gruncie (w sposób trwały) winny być te pasy drogowe lub ich części, które będą przewidziane w projekcie przebudowy, a nie w planie zagospodarowania przestrzennego.

Za znaki trwałe należy uważać takie, jakie są przewidziane zarządzeniami Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych dla odpowiednich prac związanych z przebudową ustroju rolnego.

Gdy w odpowiednim obiekcie, objętym przebudową ustroju rolnego, nie stosuje się znaków trwałych z kamienia, względnie słupów betonowych, lub ich użycie w każdym załamaniu drogi byłoby zbyt kosztowne, trwałe znaki należy uwzględnić tylko w wypadku dostarczenia ich w swoim czasie przez władze drogowe.

O sposobie rozgraniczenia należy uprzednio powiadomić władze drogowe.

w/z Minister:
St. Kowalewski

ZAŁĄCZNIK:

Warszawa, dn. 29 marca 1947 r.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI
Departament Dróg Kołowych
Nr IX-D-2/j/LL/47

w sprawie szerokości pasów drogowych w związku z przebudową ustroju rolnego — ustalenie

Wzrost motoryzacji Kraju i zwiększające się szybkości ruchu samochodów wymagają przystosowania dróg do zwiększenia ich przelotności i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu.

W tym celu zachodzi potrzeba poszerzenia dróg i nadania im przepisowych szerokości, wyniesienie poza rowy zadrzewienia i linii teletechnicznych a ponadto na drogach wyższych kategorii urządzenia poza rowami ścieżek rowerowych i ścieżek dla pieszych oraz dróg letnich-gruntowych.

Stwarza to konieczność ustalenia i wydzielenia na gruncie odpowiednio szerokich pasów drogowych.

Prowadzona obecnie akcja przebudowy ustroju rolnego (parcelacja majątków, komasacja gruntów), zwłaszcza na terenie Ziem Odzyskanych, powinna być już teraz do tego celu wykorzystana.

W związku z powyższym—w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych oraz Odbudowy Kraju (Główny Urząd Planowania Przestrzennego) zarządzam co następuje:

1. Ustala się następujące szerokości pasów drogowych dla poszczególnych kategorii dróg:
a) dla dróg I klasy (państwowych i wojewódzkich) . . . . 34,00 m
b) dla dróg II klasy powiatowych . 24,00 m
c) „ „ III „ (gminnych o większym znaczeniu komunikacyjnym do 18,00 m
d) dla dróg III klasy (gminnych o znaczeniu lokalnym do . . . . 12,00 m

Powyższe szerokości obowiązują dla terenów równinnych, dla terenów zaś falistych, podgórskich i górskich muszą być odpowiednio zwiększone w zależności od głębokości wykopów lub wysokości nasypów.

2. Pasy drogowe wydzielone w projektach przebudowy ustroju rolnego powinny być oznaczone na gruncie w sposób trwały. Będą one stanowiły składową dróg po uprawomocnieniu się decyzji co do zatwierdzenia tych projektów.
3. Przy scaleniu gruntów należy zabezpieczać wydzielenie wymienionych pasów na podstawie art. 7 ust. 1 lit. d i f ustawy z dnia 31.VII.1923 r. o scaleniu gruntów (Dz.U.R.P. z 1927 r. Nr 92 poz. 833). W razie gdy na obszarze scalenia nie będzie gruntów państwowych lub samorządowych a rada uczestników scalenia nie zgodzi się na wydzielenie tych pasów z gruntów prywatnych (art. 22 cyt. ustawy) — należy pasy te przewidzieć tylko w planach zagospodarowania przestrzennego, które będą sporządzone równolegle do projektu scalenia na podstawie art. 44 dekretu z dnia 2 kwietnia 1946 r. o planowym zagospodarowaniu przestrzennym kraju (Dz.U.R.P. Nr 16, poz. 109), a projekt scalenia tak dostosować do tych planów, aby po przeprowadzeniu wywłaszczenia przez władze drogowe omawianych pasów, struktura gospodarstw, pozostałych w toku scalenia nie ucierpiała. Rozporządzenie wykonawcze do wymienionego wyżej dekretu z dnia 2 kwietnia 1946 r. będzie w niedługim czasie wydane.
4. Grunty prywatne, przewidziane na pasy drogowe w planach przestrzennego zagospodarowania, należy w miarę potrzeby wykupywać lub wywłaszczać na podstawie art. 5 ustawy z dnia 10.XII.1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. U.R.P. Nr 6/21 poz. 32).
5. Części pasów drogowych czasowo wolne od urządzeń drogowych (znajdujące się poza zewnętrznym brzegiem rowu lub stopą nasypu (należy użytkować pod uprawę rolną, aby grunty nie leżały odłogiem, przy uwzględnieniu jednak konieczności dostępu do drogi publicznej przyległym gospodarstwom.

Użytkownikami wymienionych części pasów drogowych mogą być;

a) dla dróg I kl. (państwowch i wojewódzkich) — zarówno służba drogowa, jak i osoby postronne;
b) dla dróg II i III kl. (powiatowych i gminnych) posiadacze przyległych gruntów, a w razie nieskorzystania przez nich z tego prawa — służba drogowa lub osoby postronne.

Użytkowanie tych części pasów drogowych przy drogach I kl. (państwowych i wojewódzkich) przez służbę drogową winno być oparte — aż do odwołania — na zasadach podanych w Ok. Min. Rob. Publ. z dn. 8.VII.1927 r. Nr I-Os-2090/27/Zb. Ust. i Rozp. prof. Nastorowicza Tom III str. 92), tj. w formie premii do 2 ha na jednego dróżnika.

Ponadto użytkowanie tych części pasów drogowych przy drogach I kl. (państw. i wojew.) przez służbę drogową w ilościach większych od 2 ha winno być oparte na przetargu publicznym, pisemnej umowie i opłaceniu czynszu dzierżawnego (Ok. Min. Rob. Publ. z dn. 21.IX.27 r. Nr I-Os. 3255/27 — Nastorowicz Tom III str. 100), przy czym służba drogowa ma pierwszeństwo przed osobami postronnymi.

Zasady użytkowania części pasów drogowych wolnych czasowo przy drogach II i III kl., (pow. i gmin.) ustali odrębne zarządzenie Ministra Komunikacji i Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Przy oddawaniu w użytkowanie omawianych części pasów drogowych należy każdorazowo zastrzec, że w razie konieczności ich użycia do celów drogowych, winny one być udostępnione niezwłocznie przez użytkownika, który otrzyma za zniszczone przy tym zasiewy odpowiednie odszkodowanie — na podstawie komisyjnego oszacowania strat.

6. Pasy drogowe na odcinkach obudowanych mogą być poszerzane do norm przewidzianych w p.l., po uprzednim dokonaniu przez władze drogowe wykupu gruntów i wypłaceniu odszkodowań za przewidziane do zniesienia budynki.
7. Przy drogach I klasy (państwowych i wojewódzkich) pasy gruntu o szerokości po 30 m. w każdą stronę osi drogi winny być wolne od zabudowy.

Zarządzenie niniejsze nie narusza postanowień zarządzenia i instrukcji z dnia 7.V.45 r. Ministerstwa Odbudowy Kraju i Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych powołanych w Okólniku Ministerstwa Komunikacji z dnia 12.VI.45 r. Nr IX-B-2054/15 w sprawach drogowych przy odbudowie osiedli wiejskich zniszczonych wskutek działań wojennych (Dz. Urz. Min. Kom. z dn. 25.VII.1945 r. Nr 9 poz.78).

Ponieważ przebudowa ustroju rolnego jest w toku proszę Ob. Wojewodę sprawę powyższą traktować jako b. pilną.

Minister:
J. Rabanowski

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych. Warszawa, Nowogrodzka 50
Wydział Prasy i Informacji. Pokój 107. Tel. 887-84 Cena zł. 20

Konto P. K. O. 1 — 1888 Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

Drukarnia Państwowa Nr 1 w Warszawie, Zam. 2185.